

Enestående liv

Taler

Kjell Magne Bondevik

Dato

30 desember 1999

Sted

Vitenskapsakademiet, Oslo

Omstendigheter

Markeringen av Helge Ingstads 100-årsdag

- 1 Helge Ingstad har vært et forbilde for mange av oss så langt tilbake vi kan huske.

- Ditt liv har vært enestående. Du favner oppdagelser som har forandret enkeltmennesker og historiebøkene. Sammen med Fridtjof Nansen har du vært
5 vår fremste banebryter for ekte naturopplevelser.

- Du representerer bindeleddet mellom norske oppdagere og det moderne friluftslivet. Du har hjulpet oss til å se betydningen av å ta vare på og glede oss over naturen.

- 10 Din advokatpraksis var ikke nok. I 1926 gjorde du det mange nordmenn drømte om, men få har våget: Du solgte alt du eide og slo deg ned som pelsjeger i Canada. Du savnet intet der ute, har du sagt. Ved Nordishavet, med skog og endeløs villmark, var du fylt av gleden ved det frie liv. Du følte deg som en
15 millionær.

- Senere fulgte opphold på Øst-Grønland og på Svalbard. Det var på Norges arktiske utpost - Svalbard - at interessen for vikingenes historie ble vekket. Dette ledet til påvisningen av sagaens Vinland på Newfoundlands nordspiss. Du og
20 din kone Anne Stines funn av norrøne boplasser på L'Anse aux Meadows [utt. låns å méddåvs] var bekreftelsen på at nordiske sjøfarere nådde det nord-amerikanske kontinentet 500 år før Columbus. Amerikas historie måtte skrives om.

- 25 Tuftene av denne vikingbosettingen er ikke bare på UNESCOs liste over verdens natur- og kulturarv. Ditt arbeid har medvirket til at 9. oktober er proklamert som den offisielle Leiv Eriksson-dagen i USA.

30 Ikke minst takket være deg og din kone er interessen for norrøn kultur i dag
levende over hele Nord-Amerika. Den norske vikingutstillingen i USA og
Canada neste år vil ytterligere underbygge denne interessen og kunnskapen.
Utstillingen åpner i Washington i april. Deretter vil den vises en rekke steder i
Nord-Amerika.

35

Dine erfaringer som forsker og fangstmann har gitt deg forutsetningene for å
forstå urbefolkningens tankegang og levesett. Din innsats for å bevare og
synliggjøre den arktiske urbefolkningens kultur og historie er uten sidestykke.
Du har en formidabel evne til å formidle dine opplevelser og innsikt. Derfor er
40 dine bøker solgt i hundretusener og oversatt til en rekke språk. Arnulf Øverland
skrev om en av dine bøker: "Jeg sitter her og leser Nunamiut, enda jeg slett ikke
har tid til det. Det er godt at det ikke er for mange slike bøker, for da blir vi alle
sittende og lese hele dagen, og ingen fikk gjort noget. Men takk skal du ha",
skrev Øverland.

45

Få nordmenn har satt slike spor etter seg som Helge Ingstad. Det er derfor bare
naturlig at din 100-årsdag faller sammen med inngangen til et nytt årtusen, og
sammen med inngangen til millennium-markeringen av de norrøne
bosettingene i Nord-Amerika.

50

Regjeringen har besluttet å vise sin takknemlighet og anerkjennelse for ditt
livsverk ved å bidra til at det blir reist et monument over deg og Anne Stine
Ingstad utenfor Vikingskipsmuseet på Bygdøy. Billedhuggeren Nils Aas har
allerede ferdigstilt en modell av det fire meter høye monumentet. Jeg håper vi vil
55 kunne reise det i løpet av kort tid.

- Gratulerer med dagen!

Kilde

60 www.regjeringen.no

Emner

Festtale, Hyllest, Nordmenn, Norsk historie

URI

65 <https://www.virksommeord.no/tale/enestaende-liv>